

Блудова Юлія Олександрівна

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Літературна культурно-історична спадщина регіону, як ефективний засіб формування художньо-естетичного смаку молодших школярів

В умовах розбудови українського суспільства особливої гостроти й актуальності набувають питання естетичного виховання особистості, залучення дітей до високих морально-правових норм та цінностей життя, естетики взаємин між людьми. Художньо-естетичний смак є основою формування культури особистості молодших школярів. Через процес смакового сприйняття формується ставлення до творів мистецтва, світових шедеврів і кращих надбань культурно-історичної спадщини.

Найбільшою популярністю серед видів мистецтва користується література. Художня література – мистецтво слова. Слово – універсальний засіб спілкування: це усна та писемна мова, без якої люди не можуть передавати один одному думки, настрої, почуття. Можливості мистецтва слова невичерпні. В словах чітко, яскраво, обрано, емоційно виражають думки письменники, його ставлення до зображувальних явищ.

За допомогою художнього слова письменник, поет може розповісти про минуле й теперішнє, створити картину майбутнього, розкрити рух людської душі, показати глибину людських почуттів, дати оцінку соціальним явищам. Великі майстри настільки прекрасно володіють мистецтвом слова, настільки дотепно, багатозначно висловлювати свої думки, що багато їх виразів стали афоризмами.

Мистецтво слова благотворно впливає на розвиток інших видів мистецтва, спонукає композиторів, художників, режисерів до створення нових художніх творів. Мистецтво слова лежить в основі створення синтетичних мистецтв (театр, кіно, естрада, телебачення) [3].

Художня література рідного краю, як і література загалом, повинна вивчатися як мистецтво слова, як своєрідне вираження життя народу. Осягнення дітьми конкретно-історичного і загальнолюдського значення зображеного письменником дасть про себе знати не тільки у їх великих майбутніх ділах. Уже у початкових класах повинен бути взятий курс на розвивальне навчання, тобто на цілеспрямований розвиток мови, пам'яті, логічного її образного мислення, творчої уяви, зосередженої уваги учнів, і досягнути цього неможливо без з'ясування тематичного змісту літературного твору, проникнення в його художню тканину, тобто, без уявлення про цей твір як про художню неповторність. А згадки про те, що він народжувався саме у тому краї, в якому живуть вони, діти, та ще й ознайомлення маленьких читачів із цікавими, вражаючими, промовистими фактами з біографії митців і сприятиме формуванню у них ціннісною ставлення до рідного краю [2].

Вивчення творчості письменника, ознайомлення з його епохою дають можливість розглянути політичне й соціально-економічне становище країни, наблизитись до розуміння мистецтва періоду, що вивчається. зрозуміти особистість автора художнього твору [4].

Харківщина завжди була важливим центром розвитку української культури, а її літературна карта рясніє іменами відомих митців слова. Слід відзначити, що поняття «література рідного краю» тлумачиться по різному. Ми поділяємо думку тих, хто вважає, що не можна обмежуватися іменами письменників, які народилися в даній місцевості. Визначними є не тільки імена земляків, а також українські та зарубіжні письменники, які певними обставинами свого життя були пов'язані з Харківщиною [1].

Багато талановитих поетів і письменників-харків'ян увійшли в українську літературу. Це А.Перерва, І. Мироненко, І. Перепеляк, Л. Таран, В Родіонов.

Харків пишається російськомовними поетами Б.Чичибабіним,Р.Третьяком та Р. Мельниковим.

Література посідає особливе місце в системі естетичного виховання. Жоден інший вид мистецтва не здатний розв'язувати такі широкі завдання, як література. Тематика її образів безмежна й невичерпна. Теперішнє і минуле людей, їхнє майбутнє, видатні події і глибокі інтимні переживання – про все це розповідають письменники. Це той вид мистецтва, яке тісно пов'язані з життям.

Література рідного краю виконує важливу роль – формує мистецькі та естетичні уподобання майбутнього покоління, прилучає до скарбниці духовної культури, виховує майбутнього громадянина України. Однією з найважливіших умов становлення і творчого розвитку особистості молодшого школяра є глибокі знання з літератури, гордість за свій край, за письменників Харківщини.

Література:

1. Гетьманець М.Ф. Літературна Харківщина / за заг. ред. Гетьманець М.Ф. – Харків: Майдан, 1995. – 12 с.
2. Іванчук М.Г. Шевчук К.Д. Виховний потенціал рідного краю (виховання у молодших школярів ціннісного ставлення до природи рідного краю) : навч. посібник / М.Г. Іванчук, К.Д. Шевчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 240с. С. 67-68
3. Шевченко Г.П. Эстетическое воспитание в школе : Учеб.-метод. пособие. – К.: Рад. шк., 1985. – 144с. С. 22
4. Эстетическое воспитание школьников : Вопросы теории и методики: (Педагогическая наука – реформа школы) / под. ред.. М.Д. Таборидзе. – М.: Педагогика, 1988. – 104с. С.8